

Ультиматумъ персидскаго шаха Ага-Магометъ-Хана грузинскому царю Ираклію II.

Предлагаемый ультиматумъ составляетъ переводъ на грузинскій языкъ персидскаго фирмана Ираклію II. Онъ написанъ на полу-листѣ синей бумаги краснымъ письмомъ мхедрули и любезно переданъ мнѣ многоуважаемымъ А. Д. Ерицовымъ, который, въ свою очередь, получилъ его отъ А. Туманова вмѣстѣ съ цѣлымъ мѣшкомъ другихъ грузинскихъ актовъ и бумагъ. Ультиматумъ шаха не имѣетъ даты, по крайней мѣрѣ ея нѣтъ въ грузинскомъ переводѣ, но не подлежитъ сомнѣнію, что онъ присланъ Ираклію до сентября 1795 года, т. е. до разоренія Тифлиса Ага-Магометъ-Ханомъ. Насколько намъ извѣстно, персидскаго оригинала этого ультиматума не существуетъ. Мы предлагаемъ грузинскій текстъ съ переводомъ его на русскій языкъ.

ჰმადლობა ღთსა, რომელ დიდ არს სახელი მისი და დიდება.

ბეკუდი
ერანის კელმეფის
აღა-მაჰმად-შაჰისა.

ბრძანებას ამს ჩუქნსა გამოუცხადებთ მისს სიძალეს საქართუჭლოს მეფეს.

მომლოდნეს წუღობისა ჩუქნისა ვითარმედ ესრეთ გუწუოს: სამოცდა ათისა წლისა უწინარეს რომელიცა საქმე უნდაარს ქართუჭლთა დაჭირეს და ერანის ნამუსი წასდინეს, ის საქმე, რომელიც აწ გამოცხადებულა, რომელ შაჰ-სულთან უსეინც მომკუდარი-

არის და აღარც არის. ახლა თქვენმა უმაღლესობამაც იცის, რომ ეს ასი თაობა არის, რომე ერანისანი ქოთილ-ხართ. ახლა განკურვებით კვბრძანებთ, ვითამც რუსებს მოჰკიდებიხართ, რომელთაც ამის გარდა სხუა არა არის რა, რომ ერანში ივაჭრონ, რომელთაც საქმე სოკდაგრობა არის. ოთხმოცდა ათის წლის კაცი ხარ და ამისთანა საქმეებს ჰმურები, რომ ურჯულონი მოგეუწინია და მათთან შეერთებულხართ, ნება მიგიცია, თუმცა თქვენნი ჰსჯული და ჩვენი ჰსჯული სხვა და სხვა არის და განთხსება აქვს, მაგრამ უოკელთვს ერანთან შეერთება გქონიათ. ერანში თათარი, ქართველი, სომეხი, ურჯული და მრავლის ჰსჯულის სხვანიცა არიან, ამისთვის ჰკამს, რომ უოკლისავე სირცხელი შენ გასწო და ეს მქმე არა ჰქმნა. შარშანდელს დროსა რამდენიმე ქართულნი მუ გამაფუჭებინე, მეტადრე ჩვენი ნება არ იყო, რომ ჩვენნი უმანი ჩვენის კელით წამახდენინე. ახლა ჰსწორე ეს არის, ჩვენ ღთის მოწყალებით, რომლისაც ძლიერებითა ამას დიდებანსა შინა აღუდით, ახლა ჩვენი დიდებული ნება ეს არის, რომ თქვენ ერთი ჰკვიანი კაცი ხართ, ამგურარი საქმეები განიშოროთ, რომ ჰქუნის თასლიბიც არის, და რუსების შეერთებულება დაჰქსნა. თუ ამის არა იქმ, რაც კვიბრძანებია, ამ ცოტას ხანში საქართველოზე მოვალთ, რუსთა და ქართველთ სისხლს ერთად დაჰქსკვთ და მტკერის მქსტახსად მიდინარეთა გაჰკვთებთ. რადგანაც ამის შეტუობინება საჭირო იყო, ამისთვის ეს ფარმანი მოგწერეთ, ჩვენ ბრძანებას არ გარდახედე და შენი მდგომარეობა იცნა.

Благодарю Бога, ибо велика есть слава Его.

Печать
царя Ирана
Ага-Магометъ-Шаха.

Приказъ сей объявляемъ Его Высочеству царю грузинскому.

Ожидающему нашу милость да будетъ вѣдомо: дѣло, которое грузины учинили семьдесятъ лѣтъ тому назадъ въ Кандагарѣ и какъ они уронили честь Ирана,—это нынѣ уже извѣстно, ибо Шахъ-Султанъ-Гусейнъ умеръ и его уже

нѣтъ болѣе въ живыхъ. Нынѣ и Ваше Высочество знаетъ, что въ продолженіе этихъ ста поколѣній Вы были подвластны Ирану; теперь же съ удивленіемъ изволимъ мы сказать, что Вы примкнули къ русскимъ, у которыхъ нѣтъ другихъ задачъ, какъ торговать въ Иранѣ и дѣло которыхъ только торговля. Ты человѣкъ пятидесяти лѣтъ и такія вещи допускаешь: привелъ невѣрныхъ, соединился съ ними и даешь имъ волю! Хотя ваша вѣра и наша неодинаковы и различны, но Вы всегда имѣли связь съ Ираномъ. Въ Иранѣ много татаръ, грузинъ, армянъ, невѣрныхъ и другихъ религій; поэтому слѣдуетъ, чтобы Вы постыдились предъ всѣми и не допустили этого дѣла. Въ прошломъ году ты заставилъ меня погубить нѣсколькихъ грузинъ, хотя мы совершенно не желали, чтобы наши подданные погибли нашею же рукою. Теперь по милости Бога, силой Котораго мы достигли столь большого величія, вѣрность заключается въ слѣдующемъ: нынѣ великая наша воля, чтобы Вы, какъ умный человѣкъ, бросили такого рода дѣло, такъ какъ въ этомъ и говоръ (желаніе) страны, и порвали бы связь съ русскими. Если приказанное не исполнишь, то въ это короткое время совершимъ походъ на Грузію, прольемъ вмѣстѣ русскую и грузинскую кровь и изъ нея создадимъ рѣки наподобіе Куры. Такъ какъ слѣдовало извѣстить тебя объ этомъ, для этого мы Вамъ написали сей фирманъ, чтобы ты не ослушался нашего приказанія и позналъ свое положеніе.

Е. Такайшвили.